

Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2003

Fastsatt av Skattedirektoratet 4. desember 2003 med hjemmel i lov av 13. juni 1980 nr 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 7-1 og Finansdepartementets delegeringsvedtak av 22. januar 1982

KAPITTEL 1. GENERELL DEL (FAST EIENDOM, LØNNSTAKERE, PRIVATE FORHOLD, MV.)	3
§ 1-1 FORMUESSATSER.....	3
§ 1-1-1 Bolig og fritidseiendommer.....	3
§ 1-1-2 Private biler, private motorsykler og private snøscootere	3
§ 1-1-3 Campingvogn	3
§ 1-1-4 Lystfartøy	3
§ 1-1-5 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt	4
§ 1-2 INNTEKTSSATSER	4
Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere	4
§ 1-2-1 Kostbesparelse.....	4
§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands.....	4
§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting - utenlands	5
§ 1-2-4 Kost på tjenestereiser uten overnatting.....	5
§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i utlandet	5
§ 1-2-6 Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.	5
§ 1-2-7 Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket	6
§ 1-2-8 Smusstillegg – skattefri del	6
§ 1-2-9 Utstyrgodtgjørelse til idrettsdommere	6
§ 1-2-10 Redskaps- og verktøyhold mv.	6
Verdsettelse av naturalytelser	6
§ 1-2-15 Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil.....	6
§ 1-2-16 Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold.....	7
§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji som ikke er fastsatt etter tariff.....	7
Verdsettelse av særskilte ytelser.....	7
§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester	7
§ 1-2-21 Drikkepenger.....	7
Avkastning av kapital	7
§ 1-2-30 Egen bruk av direkteilignet bolig - og garasje.....	7
§ 1-2-31 Bankinnskudd.....	8
§ 1-2-32 Andre fordringer.....	8
§ 1-3 FRADRAGSSATSER.....	8
Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet.....	8
§ 1-3-1 Fradrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn.....	8
§ 1-3-2 Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke/campingvogn	8
§ 1-3-3 Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.....	8
§ 1-3-4 Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer - hotellopphold	8
§ 1-3-5 Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet.....	8
§ 1-3-6 Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted	8
§ 1-3-7 Fradrag for småutgifter.....	8
§ 1-3-8 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost i utlandet.....	8
§ 1-3-9 Beregning av antall fraværsdøgn.....	8
Reiser mellom hjem og fast arbeidssted	9
§ 1-3-10 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendleres besøksreiser til hjemmet	9
Forskjellige arbeidskostnader mv.	9
§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke	9
§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere	9

§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører.....	9
§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur.....	9
§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.....	9
§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet.....	9
§ 1-3-26 Skjønsmessig fradrag for bruk av hjemmekontor.....	9
Andre kostnader.....	9
§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag.....	9
Barnepassere.....	10
§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere.....	10
KAPITTEL 2. INNENFOR VIRKSOMHET.....	10
§ 2-1 FORMUESSATSER.....	10
§ 2-1-1 Faste eiendommer.....	10
§ 2-1-2 Driftsløsøre.....	10
§ 2-1-3 Innkjøpt varelager.....	10
§ 2-1-4 Verdssetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.....	10
§ 2-1-5 Samordning mellom kapitalavkastningsgrunnlaget (ved beregning av personinntekt) og de likningsmessige formuesverdier.....	11
§ 2-2 INNTEKTSSATSER.....	12
§ 2-2-1 Boligbyggelag - avkastningsprosent.....	12
§ 2-3 FRADRAGSSATSER.....	12
§ 2-3-1 Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet.....	12
§ 2-3-2 Kostnader til losji og kost til ansatte som ikke er fastsatt etter tariff.....	12
§ 2-3-3 Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole.....	12
§ 2-3-4 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten.....	13
§ 2-3-5 Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet.....	13
§ 2-3-6 Avgrensning av representasjonskostnader - kostnader til bevertning.....	13
§ 2-3-7 Kostnader til sjøhyre for lottfiskere (ikke regnskapspliktige) som ikke har krav på minstefradrag.....	13
KAPITTEL 3 - SPEIELLE VERDSETTINGSREGLER OG -SATSER FOR PRIMÆRNÆRINGENE.....	13
§ 3-1 FORMUESSATSER.....	13
§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer.....	13
§ 3-1-2 Jordbrukseiendommer.....	13
§ 3-1-3 Varelager, buskap og oppdrettsfisk.....	13
§ 3-2 INNTEKTSSATSER.....	16
§ 3-2-1 Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1.....	16
§ 3-2-2 Priser per kilo/liter på produkter uttatt til husholdning og føderåd.....	17
§ 3-2-3 Normer for verdssetting av uttatte naturalier til eget bruk.....	17
§ 3-2-4 Brutto leieverdi av bolig på gårdsbruk.....	17
§ 3-2-5 Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett.....	17
§ 3-2-6 Verdi av eget brensel.....	18
§ 3-2-7 Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen.....	18
§ 3-2-8 Definisjon av "tre normalårsverk" i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 12-20-1 (2) bokstav c og d.....	18
§ 3-3 FRADRAGSSATSER.....	18
§ 3-3-1 Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme.....	18
§ 3-3-2 Kostnader til kost mv. for ikke regnskapspliktige lottfiskere.....	18
§ 3-3-3 Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett.....	18
VEDLEGG 1.....	19
REGULATIV FOR REISER I UTLANDET FOR STATENS REGNING /SATSER FOR NATTILLEGG OG KOSTGODTGJØRELSEMED VIRKNING FOR INNTEKTSÅRET 2003.....	19
VEDLEGG 2 - DIV. SATSER.....	25

KAPITTEL 1. GENERELL DEL (FAST EIENDOM, LØNNSTAKERE, PRIVATE FORHOLD, MV.)

§ 1-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt i den enkelte paragraf nedenfor eller i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 1-1-1 Bolig og fritidseiendommer

Hvis ikke annet fremgår av reglene nedenfor, skal likningsverdien for bolig- og fritidseiendommer (herunder i boligselskap) for inntektsåret 2003 reduseres med 5 prosent i forhold til likningsverdien for inntektsåret 2002.

Har en bolig- eller fritidseiendom steget i verdi fra 1. januar 2003 pga. påkostninger mv., kan likningsverdien likevel forbli uendret eller heves. Det samme gjelder dersom påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til likningsmyndighetene.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan reduseres med mer enn 5 prosent.

Ved første gangs taksering av nybygde eiendommer, skal likningsverdien verken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi.

Etablerte likningsverdier som overstiger 30 prosent av markedsverdien, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 30 prosent av dokumentert markedsverdi.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Bestemmelsene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Fastsettelse av likningsverdi for tomter eid utenfor virksomhet følger reglene i § 2-1-1.

§ 1-1-2 Private biler, private motorsykler og private snøscootere

Private biler/motorsykler/snøscootere verdsettes med utgangspunkt i hovedimportørs listepreis ved registrering som ny:

Registreringsår som ny

2003	75 prosent
2002	65 ”
2001	55 ”
2000	45 ”
1999	40 ”
1998	30 ”
1997	20 ”
1988 t.o.m 1996	15 ”
1974 t.o.m 1987	1000 kr

Årsmodell 1973 eller eldre anses som veterankjøretøy og verdsettes til antatt salgsværdi.

Har kjøretøyet av spesielle grunner gått særskilt ned i verdi, kan verdien settes lavere enn hva som følger av skalaen ovenfor.

§ 1-1-3 Campingvogner

Campingvogner verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepreis som ny etter skalaen i § 1-1-2.

§ 1-1-4 Lystfartøy

Båt med antatt salgsværdi (medregnet motor og fast utstyr) på kr 50 000 eller høyere, regnes som lystfartøy. Salgsværdien kan vanligvis settes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsværdi.

§ 1-1-5 Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt

Innbo og annet løsøre unntatt motorkjøretøy, campingvogn og lystfartøy kan vanligvis verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

Av de første kr 1 000 000 settes likningsverdien til 10 prosent = kr 100 000

Av de neste kr 400 000 settes likningsverdien til 20 prosent = kr 80 000

Av det overskytende regnes 40 prosent

Er forsikringssummen ikke kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan antatt gjenanskaffelsesverdi tre i stedet for forsikringssummen ved beregningen ovenfor.

Båt, unntatt lystfartøy som nevnt i § 1-1-4, som ikke er forsikret, eller som er *særskilt* forsikret, dvs ikke inngår i en ordinær innbo eller løsøreforsikring, holdes utenfor verdsettelsesberegningen ovenfor. Er båten særskilt forsikret, kan den vanligvis verdsettes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret settes verdien til antatt salgsverdi.

Formue som faller inn under § 1-1-5, er bare skattepliktig med den del av samlet verdi som overstiger kr 100 000.

§ 1-2 Inntektssatser

Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere

§ 1-2-1 Kostbesparelse

Er arbeidstakerens kost dekket etter regning eller ved administrativ forpleining ved pendleropphold, verdsettes kostbesparelsen til kr 65 per døgn. Er arbeidstakerens kost dekket etter regning eller ved administrativ forpleining på tjenestereise, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelsen. Der satsene under § 1-2-2 og § 1-2-3 anvendes, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelse, da dette er tatt hensyn til i satsene.

§ 1-2-2 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser / opphold med overnatting – innenlands.

Når godtgjørelse for kost på tjenestereiser med overnatting eller opphold utenfor hjemmet er utbetalt med inntil:

- kr 460 per døgn for skattytere som har bodd på hotell mv., og skattyter i tillegg selv betaler frokosten
- kr 241 per døgn for skattytere som har bodd på pensjonat mv. hvor de ikke kan stille noe mat selv, heller ikke frokost og aftens eller
- kr 159 per døgn for andre skattytere som bor på hybel/brakke med kokemuligheter (privat overnatting),

kan det med de reserverasjoner som følger nedenfor, legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt noe overskudd. Forutsetningen er at skattyteren må dekke de reelle kostnader til kost selv, uten subsidiering mv. fra arbeidsgiver eller annen oppdragsgiver. Subsidiering omfatter ikke kontantgodtgjørelse (diettgodtgjørelse) utbetalt direkte til skattyter. Småutgifter og tillegg for kostbesparelse er inkludert i alle satsene ovenfor.

Godtgjørelse etter de to høyeste satsene anses bare medgått fullt ut når skattyter kan legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat. Ved manglende legitimasjon benyttes laveste sats.

Godtgjøres det at det ikke er forsvarlig og/eller hensiktsmessig - bl.a. sett i forhold til krav til hygiene mv. - å tilberede frokost eller aftens på oppholdsstedet, kan pensjonatsatsen benyttes.

Er godtgjørelsen utbetalt med høyere satser enn nevnt ovenfor, vil merutbetalingen være skattepliktig med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 40 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Natttillegg utbetalt for tjenestereiser i samsvar med satser og legitimasjonskrav i statlig særavtale, anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd.

Den framlagte legitimasjon må være i samsvar med Skattedirektoratets forskrift av 22. november 1999 nr. 1160 § 6-13 om krav til legitimasjon vedrørende fradrag for merkostnader til kost og losji ved arbeidsopphold utenfor hjemmet.

§ 1-2-3 Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser / opphold utenfor hjemmet med overnatting - utenlands

Utbetalt kostgodtgjørelse på tjenestereise med overnatting eller ved opphold utenfor hjemmet kan godkjennes som medgått inntil satsene etter statens utenlandsregulativ for vedkommende land, når skattyteren gjennom reiseregning legitimerer at han har bodd på hotell.

Kan skattyteren ikke legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat, legges laveste sats under § 1-2-2 til grunn.

Natttillegg utbetalt i samsvar med satser og legitimasjonskrav i statlig regulativ (særavtale) for tjenestereiser anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd.

Satsene for natttillegg og kostgodtgjørelse reduseres med 25 prosent fom 29. døgn ved lengre sammenhengende opphold på ett sted.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 60 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Se vedlegg 1 som viser satser for kostgodtgjørelse og natttillegg for statstjenestemenns tjenestereiser i utlandet.

§ 1-2-4 Kost på tjenestereiser uten overnatting

Når det ytes kostgodtgjørelse etter statens satser eller lavere satser på tjenestereiser som ikke medfører overnatting, anses dette ikke å gi skattepliktig overskudd. Kostgodtgjørelsen må være utbetalt i samsvar med de øvrige vilkår som framgår av særavtale for reiser innenlands for statens regning.

Overstiger godtgjørelsen statens satser, vil merutbetalingen utgjøre et skattepliktig overskudd med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Se vedlegg 2 for vilkår og satser.

§ 1-2-5 Langtransportsjåfører - kost ved kjøring i utlandet

Er godtgjørelse til kost for langtransportsjåfører for kjøring i utlandet utbetalt med inntil kr 300 per døgn, kan det normalt legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt overskudd. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-2-6 Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.

Bilgodtgjørelse etter statens satser er skattefri, jf. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-15-8.

Bilgodtgjørelse som overstiger statens satser vil gi et skattepliktig overskudd.

Ved overskuddsberegningen skal godtgjørelsen sammenholdes med følgende satser:

For de første 9 000 km i inntektsåret: kr 3,00 pr. km (kr 3,05 pr. km)

Over 9 000 km: 2,40 pr. km (2,45 pr. km)

(Tallene i parentes gjelder ansatte med arbeidssted i Tromsø.)

Kravene til legitimasjon i forskrift av 14. oktober 1976 nr. 9830 § 3 femte ledd om fritak for forskuddstrekk gis tilsvarende anvendelse her.

Har skattyter fått tillegg etter statens satser for passasjerer, økes satsene ovenfor med kr 0,50 per km per passasjer. Når skattyter har fått særskilt tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei, økes fradragssatsen med kr 0,70 per km. Mottas godtgjørelse for å ta med seg utstyr og materiell som på grunn av vekt og/eller beskaffenhet for øvrig ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, økes fradragssatsene med kr 0,50 per km (f. eks tilhenger).

For ansatte i landpost- og lokalomdelingstjenesten økes fradragssatsen med kr 0,60 per km. Det samme gjelder lensmenn og lensmannsbetjenter.

En skattyter som kjører minst 6 000 km i tjenesten årlig, kan kreve å bli lignet etter regnskap. Samme likningsmåte må da fastholdes for en og samme bil, bl. a. av hensyn til avskrivninger og den skattemessige behandling ved salg mv., med mindre det gjennomføres uttaksbeskatning.

Underskudd på godtgjørelse for bruk av bil kan godkjennes til fradrag for yrkesbil som lignes etter regnskap. Ved bruk av privatbil i yrket (under 6000 km), vil differanse som oppstår når godtgjørelsen utgjør et mindre beløp enn et fradrag beregnet etter en sats på kr 3,00 per km i yrket (arbeidssted i Tromsø kr 3,05), også komme til fradrag.

Når det blir utbetalt godtgjørelse for yrkeskjøring med motorbåt under 50 HK, vil det ved overskuddsberegningen i alminnelighet kunne nyttes en fradragssats på kr 3,10 per km. Ved bruk av motorbåt med motor fra og med 50 HK, kan nyttes en fradragssats på kr 6,00 per km. Ved bruk av snøscooter, kan nyttes en fradragssats på kr 6,10 per km. Ved bruk av moped eller lett motorsykkel kan nyttes en fradragssats på kr 1,35 per km. Ved bruk av tung motorsykkel, kan nyttes en fradragssats på kr 2,45 per km.

Se vedlegg 2 for satser ved bruk av egen bil fastsatt etter statens særavtale.

§ 1-2-7 Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket

Godtgjørelsen anses ikke å gi skattemessig overskudd når betalingen ligger innenfor satsene i statens særavtale. Satsen er kr 1,00 per km.

§ 1-2-8 Smusstillegg – skattefri del

Ved ligningen regnes 1/3 av smusstillegget som skattefritt, men i alminnelighet ikke over kr 1 350.

§ 1-2-9 Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere

Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere innen lagidretter hvor det er nødvendig med spesielt utstyr, som f.eks. sko, drakt, beskyttelse mv., godkjennes som skattefri godtgjørelse ved likningen med inntil kr 200 per oppdrag. Samlet skattefri utstyrsgodtgjørelse som utbetales til idrettsdommeren fra samme oppdragsgiver, kan ikke overstige kr 2000 per år. Utstyrsgodtgjørelsen kan utbetales i tillegg til beløp som kan utbetales skattefritt etter sktl § 5-15 (1) bokstav i, jf. forskrift av 30.12.1983 nr. 1974 om begrensning av lønnsoppgaveplikt § 1. Det er en forutsetning at dommeren faktisk har kostnader til slikt utstyr, og at slike kostnader ikke blir dekket på annen måte.

§ 1-2-10 Redskaps- og verktøyhold mv.

Ved likningen kan det legges til grunn at godtgjørelse på 18 prosent av inntekt av hogst uten feriepenger, som skogsarbeidere mottar til dekning av kostnader ved hold av motorsag og annen redskap (avskrivning, vedlikehold og driftskostnader), normalt tilsvarende skogsarbeidernes kostnader.

Verdsettelse av naturalytelser

§ 1-2-15 Fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil

Med hjemmel i forskrift av 21. juni 1993 nr. 546 § 2-2 om forskuddstrekk i naturalytelser og om verdsettelse av naturalytelser ved forskuddstrekket, jf. forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-1 flg., har Skattedirektoratet fastsatt satser for fordel ved bruk av arbeidsgivers bil. De samme satsene fastsettes for likningen.

Skattedirektoratet fastsetter i henhold til forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 § 5-13-4 (1) kilometersatser gradert etter prisklasser hvor hovedimportørs opprinnelig listepreis som ny legges til grunn:

Prisklasser	Per km
Til og med kr 75 000	kr 2,85
75 001 – 100 000	kr 3,45
100 001 – 150 000	kr 4,05
150 001 – 200 000	kr 4,70
200 001 – 250 000	kr 5,55
250 001 – 300 000	kr 6,40
Over kr 300 000	kr 7,00

Når skattyterens kjøring mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) overstiger 4 000 km i året, beregnes fordel ved kjøring mellom hjem - arbeid for overskytende antall km etter en sats på kr 1,40 per km.

Dersom bilens listepris som ny overstiger kr 450 000, skattlegges den private bruk med kr 7,00 per km tillagt 10 pst. av bilens listepris over kr 450 000. Er bilen bare stilt til privat disposisjon en del av året, skal 10 pst-tillegget utover kr 450 000 reduseres forholdsmessig.

Når yrkeskjøringen er mer enn 40 000 km per år, er grensen for 10 pst-tillegget kr 500 000.

§ 1-2-16 Fordel ved erverv av brukt datautstyr i arbeidsforhold

Fordel ved erverv av datautstyr i arbeidsforhold, settes til differansen mellom markedsverdi og det vederlag den ansatte har betalt for datautstyret. Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr som er mindre enn 1 år gammelt:	100 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 1 og 2 år gammelt:	60 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 2 og 3 år gammelt:	30 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 1.000 (inklusive merverdiavgift)

Med opprinnelig kostpris menes arbeidsgivers faktiske anskaffelseskostnader inklusive merverdiavgift og fratrukket eventuelle rabatter.

§ 1-2-17 Fordel ved kost og losji som ikke er fastsatt etter tariff

Etter skatteloven § 5-12 tredje ledd settes fordelene til den verdien som er fastsatt for beregning av forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 6 nr. 2.

Med hjemmel i skattebetalingsloven § 6 nr. 2, jf. § 2-1 i forskrift av 21. juni 1993 nr 546, har Skattedirektoratet i melding 7/2003 fastsatt følgende satser for kost og losji :

Fritt opphold (kost og losji)	kr 88 per dag
Fri kost (alle måltider)	kr 65 per dag
Fri kost (to måltider)	kr 51 per dag
Fri kost (ett måltid)	kr 34 per dag
Fritt losji (eget eller delt rom)	kr 23 per dag

Det skal bare regnes med det antall dager som arbeidstakeren faktisk mottar slike ytelser.

Verdsettelse av særskilte ytelser

§ 1-2-20 Tariffestet brenselstilskudd til prester

Presteboliger nord for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 10 079 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter. Slikt brenselstilskudd unntas fra beskatning.

Presteboliger sør for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 18 860 per år, betaler staten 75% av de overskytende utgifter. Slikt brenselstilskudd unntas fra beskatning.

§ 1-2-21 Drikkepenger

Når drikkepenger til serveringspersonale (bortsett fra prosentlønnen serveringspersonale), drosjesjåfører mv. ikke er oppgitt i selvangivelsen, settes beløpet skjønnsmessig til 3 prosent av innberettet lønn.

Avkastning av kapital

§ 1-2-30 Egen bruk av direkteilignet bolig – og garasje

Verdien av egen bruk av bolig som ikke prosentlignes, fastsettes etter prinsippene som fremgår av § 3-2-4. (Brutto leieverdi av bolig på gårdsbruk)

For egen bruk av garasje som ligger på samme tomt som direkteilignet bolig, jf. skatteloven § 7-1 bokstav b, settes bruttoinntekten til kr 160 per mnd (kr 1 920 per år) per garasjeplass.

§ 1-2-31 Bankinnskudd

Avkastning av bankinnskudd settes til 5,0 prosent når det mangler oppgaver fra skattyter.

§ 1-2-32 Andre fordringer

Avkastning av andre fordringer fastsettes på bakgrunn av fordringens art, men likevel ikke under 5,0 prosent når det mangler oppgaver fra skattyter.

§ 1-3 Fradragssatser

Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet

§ 1-3-1 Fradrag for losji ved opphold i brakke / campingvogn

Bor skattyter under arbeidsopphold utenfor hjemmet i egen brakke/campingvogn, som ikke anses som driftsmiddel, fastsettes fradraget til kr 45 per døgn.

§ 1-3-2 Fradrag for kost ved opphold på hybel / brakke / campingvogn

Satsen settes fra første døgn til:

- kr 159 per døgn

§ 1-3-3 Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.

Skattytere som har bodd på pensjonat/internat o.l., hvor de ikke har mulighet til å tilberede frokost eller aftens, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 241 per døgn regnet fra og med første døgn.

§ 1-3-4 Merkostnader til kost på tjenestereiser / opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer - hotellopphold

Fradragssats for familieforsørgere og enslige settes til kr 460 per døgn. Når fradrag for kostnader til frokost er inkludert i romprisen eller disse kostnadene blir refundert etter regning, settes fradragssatsen til kr 385.

Ved tjenestereiser i utlandet innrømmes fradrag for kost etter satser som tilsvarer den godtgjørelse som utbetales for vedkommende land etter statens særavtale for reiser i utlandet.

Kan ikke skattyteren godtgjøre å ha bodd på hotell, innrømmes fradrag etter pensjonatsatsen i § 1-3-3 eller hybel-/brakkesatsen i § 1-3-2.

§ 1-3-5 Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet

Merkostnader til kost når reisen mellom sted for arbeidsopphold og hjem ikke medfører overnatting, men varer i 6 timer eller mer, og kostnadene ikke er dekket av arbeidsgiver, settes til kr 75. Det kan kreves fradrag for høyere kostnader dersom disse dokumenteres.

§ 1-3-6 Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted

For skattytere som reiser daglig mellom hjem og arbeidssted, men som har så langt fravær at de må spise ett måltid ekstra om dagen utenfor hjemmet, settes fradraget til kr 75 per dag. Slikt fradrag skal i alminnelighet bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat og har et sammenhengende fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer. Fradraget inngår i minstefradraget.

§ 1-3-7 Fradrag for småutgifter

Skattytere som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet, og som krever fradrag for faktiske kostnader til kost, gis i tillegg fradrag for "småutgifter" (kostnad til telefon, avis o.l.) med kr 40 per døgn. Det samme gjelder sjøfolk som anses å bo utenfor hjemmet av hensyn til arbeidet, og som har helt eller delvis fri kost eller hyretillegg.

§ 1-3-8 Langtransportsjåfører - fradrag for merkostnader til kost i utlandet

For langtransportsjåfører på turer i utlandet settes merkostnadene til kr 300 per døgn. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1-3-9 Beregning av antall fraværsdøgn

Fradragene ovenfor beregnes på grunnlag av følgende fraværsdøgn:

Uten lørdagsfri	280 dager
Fri annenhver lørdag	255 dager
Fri hver lørdag	240 dager

Det er forutsatt hjemreise hver uke. Hvis dette ikke er tilfelle, må antall fraværsdøgn forhøyes.

Reiser mellom hjem og fast arbeidssted

§ 1-3-10 Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendlers besøksreiser til hjemmet

For samlet reiselengde i året opp til 35 000 km, settes fradraget til kr 1,40 per km.

For samlet reiselengde over 35 000 km settes fradraget til kr 0,70 per km.

Forskjellige arbeidskostnader mv.

Nedenfor følger fradragssatser til bruk for arbeidstakere som har kostnader som overstiger minstefradraget. Dersom kostnadene ikke overstiger minstefradraget, inngår kostnadene i minstefradraget.

§ 1-3-20 Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet / yrke

For bil som ikke lignes som yrkesbil, gis fradrag for bruk i yrket med kr 3,00 per km (arbeidssted i Tromsø kr 3,05).

For andre framkomstmidler gis fradrag etter satsene i § 1-2-6, nest siste avsnitt.

§ 1-3-21 Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere

Når bygningsarbeidere selv må holde verktøy i sitt arbeid uten særskilt godtgjørelse, settes fradraget for håndverktøy til kr 2 000 per år.

§ 1-3-22 Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører

Fradrag for uniform for drosjesjåfører godkjennes ved likningen med kr 2 000 per år.

§ 1-3-23 Fradrag for faglitteratur

Når vilkårene for fradrag er oppfylt, gis fradrag med inntil kr 1 350 per år uten nærmere spesifisering.

§ 1-3-24 Spesielle fradragssatser for journalister mv.

Kostnader til bøker, tidsskrifter, aviser mv. for journalister mv. godtas uten spesifisering til fradrag med inntil kr 1 350 i inntektsåret. Kostnader til internasjonalt pressekort godkjennes med kr 250. Når kostnadene til reise i yrket ikke kan sannsynliggjøres, gis fradrag etter skjønn med kr 2 000 per år samlet for reiser med egen bil og offentlig kommunikasjonsmiddel.

§ 1-3-25 Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte- / kursvirksomhet

Ved avholdelse av møte/kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid, gis det fradrag med kr 6 per deltaker per møte til dekning av kostnadene til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l.

§ 1-3-26 Skjønnsmessig fradrag for bruk av hjemmekontor

I de tilfelle fradrag for hjemmekontor kan godtas, og opplysninger om fordeling av leieverdi eller areal ikke foreligger, settes fradraget til kr 1 350.

Andre kostnader

§ 1-3-30 Fradrag for kostnader til doktormiddag

Dersom høyere beløp ikke kan dokumenteres, gis det fradrag for kostnader til middag for opponenter, veiledere mv. inntil kr 16 000, begrenset til kr 800 per kuvert. Fradrag gis ikke for bespisning av familie og venner.

Barnepassere

§ 1-3-40 Fradragssats for barnepassere

Den som passer andres barn i eget hjem, herunder driver familiebarnehage som næringsvirksomhet i eget hjem, kan istedenfor fradrag for faktiske kostnader, kreve standardfradrag. Standardfradraget skal utgjøre 50 prosent av vederlaget for barnepass eller høyst kr 700 per måned for hvert barn til dekning av kostnader til kosthold, ekstra kostnader til vask, oppvarming mv. Har skattyter valgt standardfradrag, er valget bindende for de neste 5 inntektsår såfremt forholdene ikke endres vesentlig.

KAPITTEL 2. INNENFOR VIRKSOMHET

§ 2-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller i takseringsreglene forøvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 2-1-1 Faste eiendommer

Her inngår forretningseiendommer, jordbrukseiendommer, hotell-, losji- og bevertningsbygg, industri-, kontor- og lagerbygg, tomtearealer mv.

For slike eiendommer skal det ikke foretas noen generell endring av likningsverdiene per 1. januar 2004. Enkeltstående eiendommer som har vesentlig lavere likningsverdi enn sammenlignbare eiendommer, kan likevel økes. Har en eiendom steget i verdi fra 1. januar 2003 pga. vesentlige påkostninger mv., kan likningsverdien alltid økes. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er blitt kjent for likningsmyndighetene på senere tidspunkt.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, kan settes ned.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Retningslinjene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

§ 2-1-2 Driftsløsøre

Formuesverdien for driftsløsøre settes til den likningsmessig nedskrevne verdien ved utgangen av inntektsåret. Er saldoen negativ, settes formuesverdien til kr 0. Positiv saldo verdi reduseres dersom skattyter påviser at den samlede faktiske verdien av driftsmidlene er lavere enn nedskrevet verdi.

Fast teknisk utstyr kan formueslignes sammen med driftsbygningene selv om utstyret etter avskrivningsreglene inngår på saldogruppen "driftsløsøre". Forutsetningen er at det kan dokumenteres at saldo verdien (totalt på næringens saldogruppe d) slik den fremgår av regnskapet, er høyere enn antatt salgsværdi av driftsmidlene i saldogruppe d, eksklusiv verdien av det faste tekniske utstyret.

§ 2-1-3 Innkjøpt varelager

Innkjøpt varelager verdsettes til anskaffelsesverdien, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a.

§ 2-1-4 Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.

a) Skip – med kjent kostpris

Verdsettingsreglene gjelder alle typer skip, borefartøyer, boliggrigger, fiskefartøyer, taubåter mv. (jf. Ot. prp. nr. 1 97/98 punkt 6.4)

Nybygde skip skal i leveringsåret (år 1) verdsettes til 85 prosent av kostpris uansett når i året de leveres. Fra år 2 til og med år 15 skal gjenværende formuesverdi årlig reduseres med 15 prosent. Avrundet uten desimaler vil formuesverdien utgjøre i prosent av kostpris som ny:

Leveringsår:

År 1	85 prosent av kostpris
" 2	72 « » «
" 3	61 « » «
" 4	52 « » «
" 5	44 « » «

" 6	37	«	»	«
" 7	31	«	»	«
" 8	26	«	»	«
" 9	22	«	»	«
" 10	19	«	»	«
" 11	16	«	»	«
" 12	14	«	»	«
" 13	12	«	»	«
" 14	10	«	»	«
" 15	10	«	»	«

Skip levert i 1988 eller tidligere, verdsettes til 10 prosent av kostpris. Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsværdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdi, kan salgsværdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsværdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvillende certepartier/konsesjoner.

Selv om et skip skifter eier, skal skipets kostpris som nytt legges til grunn for beregningen.

b) Skip – med ukjent kostpris

Ved kjøp av skip hvor det ikke er mulig å fastslå byggeprisen, kan det tas utgangspunkt i 85 prosent av kjøpers kostpris. Det gis videre 15 prosent årlig reduksjon av gjenværende formuesverdi inntil skipet har nådd en alder på 15 år fra det var ferdigbygget. Restverdien blir stående videre som formuesverdi.

Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsværdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsværdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4-1 første ledd. Med "salgsværdien" menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvillende certepartier/konsesjoner.

c) Påkostninger

Betydelige påkostninger skal vurderes for seg og verdsettes særskilt. Påkostninger over 20 prosent av skipets kostpris som nytt eller brukt anses som betydelige. Slike påkostninger skal verdsettes til 85 prosent i år 1 med en årlig reduksjon på 15 prosent av gjenværende verdi i 15 år. Verdien kan ikke settes lavere enn 10 prosent av påkostningens kostpris. En betydelig påkostning vil etter dette behandles tilsvarende anskaffelsen av et nytt skip, jf. § 2-1-4 a.

Formuesverdien av det "opprinnelige" skipet må reduseres med eventuell forholdsmessig verdi av utstyr som tas ut i forbindelse med en ombygging.

Påkostninger på under 20 prosent av skipets kostpris vil ikke bli gjenstand for særskilt verdsettelse. Slike mindre påkostninger vil dermed ikke ha innvirkning på formuesfastsettelsen. Påkostninger fordelt over flere år vil kunne ses i sammenheng ved anvendelse av 20-prosentgrensen.

d) Kontrakter

Nybyggingskontrakter for skip skal verdsettes til 85 prosent av kontraktsprisen.

§ 2-1-5 Samordning mellom kapitalavkastningsgrunnlaget (ved beregning av personinntekt) og de likningsmessige formuesverdier.

I foretak hvor det fastsettes personinntekt etter skattelovens kapittel 12, skal det for beregningsåret foretas en samordning av verdiene på eiendelene ved formueslikningen og eiendelenes utgående verdi i kapitalavkastningsgrunnlaget, dersom de utgående verdier er fastsatt til:

- regnskapsmessig verdi, eller til
- andel av forsikringsverdi per 31. desember 1990, eller
- etter takst eller avtale som erstatter takst,

og den fastsatte verdi overstiger den formuesverdi som ellers ville ha blitt lagt til grunn per 1. januar 2004. Dersom verdiene som er lagt til grunn ved beregning av kapitalavkastningsgrunnlaget, overstiger den verdi som ellers ville ha blitt lagt til grunn per 1. januar 2004, legges denne høyere verdi til grunn ved formueslikningen dersom skattyter ikke kan påvise en lavere faktisk verdi. Verdien ved formueslikningen settes ikke høyere enn høyeste lovlige verdi etter skatteloven kapittel 4.

Formuesverdien av skog kan ikke settes høyere enn takstverdi utarbeidet etter retningslinjene i skatteloven § 4-11 (2).

For varelager skal det ikke skje noen form for oppskrivning, da formuesverdien følger verdien i skatteloven § 14-5 annet ledd.

Formuesverdien for oppdrettsfisk i oppdrettsnæringen settes til 65 prosent av tilvirkningsverdien, jf. § 3-1-3 g. Nyttens imidlertid en høyere verdi som kapitalavkastningsgrunnlag, vil samme beløp måtte legges til grunn som formuesverdi. Verdien kan imidlertid ikke settes høyere enn hva som følger av skatteloven § 4-17, jf § 14-5 annet ledd, dvs. full tilvirkningsverdi.

Verdsettelse av ikke børsnoterte aksjer

Det gjelder særskilte regler for samordning av kapitalavkastningsgrunnlaget og likningsmessig formuesverdi ved beregning av formuesverdier av ikke-børsnoterte aksjer. Etter Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 4-12-2 (5) om formuesverdi av ikke-børsnoterte aksjer, skal kapitalavkastningsgrunnlaget og likningsmessig formuesverdi samordnes uansett hvilken verdsettelsesmetode som er benyttet ved beregning av kapitalavkastningsgrunnlaget. Ved beregning av formuesverdien av ikke-børsnoterte aksjer skal verdiene som er benyttet ved beregning av kapitalavkastningsgrunnlaget, regnes som formuesverdi dersom denne er høyere enn likningsverdien. Verdien ved formueslikningen settes likevel ikke høyere enn omsetningsverdi.

§ 2-2 Inntektssatser

§ 2-2-1 Boligbyggelag - avkastningsprosent

Boligbyggelag skal ilignes skatt på avkastningen av lagets formue, jf. skatteloven § 10-51. Avkastningsprosenten som skal nyttes, er satt til 3,5 prosent. Formuesavkastningen kan ikke settes høyere enn det faktiske overskuddet, beregnet etter skattelovens ordinære regler.

§ 2-3 Fradragssatser

Hvis ikke annet er bestemt nedenfor, gis regnskapspliktige skattytere fradrag etter faktiske kostnader, dokumentert ved bilag.

§ 2-3-1 Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet.

I tillegg til dokumenterte kostnader til kost, kan det kreves fradrag for småutgifter som skattyter har ved opphold utenfor hjemmet pga yrkesreise, med kr 40 per døgn.

§ 2-3-2 Kostnader til losji og kost til ansatte som ikke er fastsatt etter tariff

Satsene er oppført under § 1-2-17 "Fordel ved kost og losji som ikke er fastsatt etter tariff".

§ 2-3-3 Lønn til hjemmевærende barn som samtidig går på skole

Normalsatser for arbeid utført av barn:

	1.1. - 31.3. 2003	1.4. - 31.12. 2003
Alder	Timesats	Timesats
17 år	kr 79	kr 81
16 "	" 76	" 78
15 "	" 66	" 68
14 "	" 58	" 60
13 "	" 52	" 54

Det kan bare unntaksvis bli tale om å fradragføre lønn til egne barn under 13 år.

For barn mellom 13 og 16 år er timesatsene redusert skjønnsmessig i forhold til satsene for barn i alderen 16-18 år. Eventuell overgang til høyere sats gjelder fra og med den måneden vedkommende fyller år.

Satsene bør normalt legges til grunn uansett til hvilke tider arbeidet er utført. Kost til forsørgede barn kan ikke ses på som betaling for arbeid.

I tillegg til vanlig lønns- og trekkoppgave skal skjemaet "Særskilt oppgave over lønn og annen godtgjørelse til ektefelle og barn" (RF-1160) fylles ut, og leveres sammen med selvangivelsen.

§ 2-3-4 Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten

For campingvogn, som er anskaffet til privat bruk, som også brukes til spisebrakke/overnattingsbrakke for ansatte i eierens virksomhet, kan det bare innrømmes fradrag for den ekstra verdiforringelse som skyldes bruken i virksomheten. Slik ekstra verdiforringelse settes skjønnsmessig til kr 90 per døgn. Det årlige fradrag begrenses oppad til 10 prosent av vognens kostpris som ny dersom skattyteren eier den, eller til den årlige leie dersom campingvognen leies

§ 2-3-5 Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet

Der skattyter benytter egne private formuesobjekter i virksomhet, gis fradrag etter samme satser som for lønnstakere, se kapittel 1.

a) Bruk av privat bil/båt i virksomheten

Satsene er oppført under § 1-3-20, evt. § 1-2-6, nest siste avsnitt.

b) Campingvogn brukt av eieren til overnatting – i egen virksomhet

Satsen er oppført under § 1-3-1.

c) Bruk av eget hjem til møte- og kursvirksomhet

Satsen er oppført under § 1-3-25.

d) Bruk av hjemmekontor

Satsen er oppført under § 1-3-26.

§ 2-3-6 Avgrensning av representasjonskostnader - kostnader til bevertning

Fradrag for kostnader til servering utenfor virksomhetens lokaler kan ikke overstige kr 300 per person.

§ 2-3-7 Kostnader til sjøhyre for lottfiskere (ikke regnskapspliktige) som ikke har krav på minstefradrag

Foreligger ikke dokumentasjon, kan fradrag for kostnad til sjøhyre godtas med inntil kr 2000 for helårsfiskere og kr 1350 for sesongfiskere.

KAPITTEL 3 - SPESIELLE VERDSETTINGSREGLER OG -SATSER FOR PRIMÆRNÆRINGENE

§ 3-1 Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller foran i denne forskrift, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4-1.

§ 3-1-1 Skogbrukseiendommer

Formuesverdien på skog skal settes til avkastningsverdien, jf. skatteloven § 4-11, annet ledd.

Fastsettelsen av formuesverdiene på skog er hjemlet i likningsloven § 7-1, nr. 3 og i forskrift gitt av Skattedirektoratet 14.11.89 etter delegasjonsvedtak av 27.01.82. I punkt 9.4 i forskriften er det uttrykt at revisjon av formuesverdiene skal skje når Skattedirektoratet bestemmer.

For inntektsåret 2003 skal skogverdiene beholdes uendret på samme nivå som for 2002.

§ 3-1-2 Jordbrukseiendommer

Jordbrukseiendommer skal verdsettes under ett med bygninger og rettigheter som hører til eiendommen, jf. skatteloven § 4-11 første ledd. Om fastsettelsen av formuesverdien, se kapittel 2, § 2-1-1 "Faste eiendommer".

For driftsløsøre vises til § 2-1-2.

§ 3-1-3 Varelager, buskap og oppdrettsfisk

Varebeholdning settes til anskaffelsesverdi, eller tilvirkningsverdi for egentilvirkede varer, jf. skatteloven § 14-5 annet ledd, bokstav a. Som tilvirkningsverdi regnes kostpris for råstoff, halvfabrikata, hjelpestoffer og produksjonslønn.

A. BUSKAP

Reglene om verdsetting av buskap er gitt i § 4 i forskrift til ligningsloven "Regnskapsforskrifter for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk" fastsatt av Skattedirektoratet 5. mars 1984.

1) Storfe

		Ordinære Satser	Satser for Jersey-rasen	I prosent av voksne dyr
Kyr tilført i året				
(har kalvet)	kr	4 000	kr 3 000	
Kviger over 12 måneder				
(ikke kalvet)	"	2 800	" 2 100	70
Kviger under 12 måneder	"	1 200	" 900	30
Okser over 12 måneder	"	2 800	" 2 100	70
Okser under 12 måneder	"	1 200	" 900	30

2) Griser

Avlsgriser tilført i året

(over 6 måneder)	kr	1 400		
Slakteferdige griser	"	900		100
Slaktegriser ca. 4 måneder	"	700		80
Slaktegriser ca. 3 måneder	"	550		60

		Ordinære satser	I prosent av voksne dyr
Smågriser ca. 2 måneder	"	360	40
Smågriser under 2 måneder	"	180	20

3) Småfe

Sauer tilført i året

(over 12 måneder)	kr	350	
Sauer under 12 måneder	"	210	60

Geiter tilført i året

(over 9 måneder)	"	200	
Geiter under 9 måneder	"	60	30

4) Fjørfe

Etter Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 14-5-3 skal verpehøner og kyllinger verdsettes til slakteverdi. Slakteverdien settes til:

Verpehøner	per stk	kr	4
Kyllinger	" "	"	4

Satsene for verdsetting av avlsdyr av gjess, kalkuner og ender av eget oppal, og/eller innkjøpte, fastsettes til tilvirkningsverdien. Tilvirkningsverdien settes til:

Gjess, kalkuner	per stk	kr	80
Ender	" "	"	50

Innkjøpte dyr (kyllinger) til oppfôring skal settes til innkjøpsprisen med tillegg av medgåtte førkostnader mv. fram til årsskiftet.

5) Pelsdyr

Satsene nedenfor skal nyttes ved fastsettelsen av formuesverdier på levende dyr og usolgte skinn. Disse satsene har ingen betydning for inntektslikningen av enmannsforetak og deltakerlignet selskap, jf. skatteloven § 8-1 første ledd, bokstav a. For aksjeselskaper skal satsene også nyttes ved inntektslikningen.

Sølvrev	kr 220
Blårev og annen rev	" 190
Mink	" 90
Ilder	" 50

6) Hester

Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppSPORT

Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppSPORT føres opp med antatt salgsverdi. Hester av eget oppal under 1 år bør normalt settes til minst kr 15 000. Denne verdi økes for hvert år inntil 3 år. Hester som har nådd denne alder i 2003, vil måtte verdsettes til minst kr 35 000. For svært gode hester settes formuesverdien til 15 prosent av forsikringssummen, hvis dette beløpet er høyere enn satsene ovenfor. Verdien for slike hester eid utenfor næringsvirksomhet, kan ikke settes ned før det er sannsynlig at vedkommende hest har en lavere salgsverdi.

Andre hester

Hester av eget oppal, fastsettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal.

Satser for eget oppal:

	Fjording	Dølahest
Hester inntil 1 år	kr 1 000	kr 1 400
Hester inntil 2 år	" 2 500	" 3 500
Hester inntil 3 år	" 4 000	" 5 600
Hester over 3 år	" 5 000	" 7 000

7) Andre dyr

Formuessatsene for rein er fastsatt etter bestemmelsene i skatteloven § 4-11, tredje ledd. Satsene har ingen betydning for inntektsansettelsen, jf. skatteloven § 8-1, første ledd, bokstav a.

Rein over 1 år	Kr 500
Rein under 1 år (fjorårskalver)	" 250
Bifolk (uten kube)	kr 220
Kaniner	" 30

B. KORN

	Tilvirkningsverdi i kr.per kg
Mathvete	kr 1,00
Fôrhvete	" 1,00
Matrug	" 0,90
Fôrrug	" 0,90
Rughvete	" 0,90
Bygg	" 0,85

Havre	"	0,75
Oljefrø	"	2,00
Erter	"	1,20

C. POTETER

Tilvirkningsverdi kr. per kg

Matpoteter	kr 0,80
Fabrikkpoteter	" 0,50

D. AVLINGSLAGER TIL OPPFORING PÅ EGEN BUSKAP

Tilvirknings-
verdi per kg

Høy	kr 0,60
Halm, ubehandlet	" 0,25
Halm, ammoniakkbehandlet	" 0,45
Kålrot	" 0,10
Grassilo	" 0,15
Byggrøpp	" 1,00
Havregrøpp	" 1,00

Tilvirkningsverdien på andre fôrmidler settes til kr 1,- per fôrenhet.

E. LAGER AV SKOGSVIRKE (SOM IKKE ER LEVERT)

Tilvirkningsverdien settes til kostnadene ved hogst, kjøring mv. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med.

F. ANNET VARELAGER FOR SALG

Salgsprodukter verdsettes til ca. 40 prosent av netto salgsverdi.

Planter på friland i planteskoler verdsettes til 20 prosent av netto salgsverdi ved engrossalg.

G. OPPDRETTSFISK, SKJELL MV.

På grunn av riskoen for sykdom, skade, svinn etc. settes verdien på oppdrettsfisk og skjell til 65 prosent av tilvirkningsverdien. I tilvirkningsverdien inngår kostnader til innkjøp av yngel/smolt/settefisk, til fôr og til leid arbeid.

Beholdning av blåskjell og lignende stående i sjøen, verdsettes ikke.

§ 3-2 Inntektssatser

§ 3-2-1 Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8-1.

a) Melk per årsgeit	300 kg
b) Ull per voksen sau	3,5 kg
c) Ull per lam	1,5 kg
d) Egg per høne	14 kg
e) Honning per kube	20 kg

§ 3-2-2 Priser per kilo/liter på produkter uttatt til husholdning og føderåd

a) Poteter	kr	2
b) Melk	kr	3
c) Okse	kr	30
d) Kvige	kr	28
e) Ku	kr	26
f) Kalv	kr	30
g) Lam	kr	36
h) Sau	kr	16
i) Geit/ Kje		
Kje	kr	14
Geit	kr	10
j) Svin		
Gris	kr	21
Purker	kr	17
k) Rein	kr	48
l) Fjørfe	Høner, pris per stk.	kr 4
	Kalkun, pr kg	kr 15
	And , pr kg	kr 25
	Kylling, pr kg	kr 13
m) Ull	kr	40
n) Honning	kr	40
o) Egg	kr	11

§ 3-2-3 Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk

- a) Verdien av uttatt melk per husstandsmedlem: kr 480 per år.
For personer over 70 år reduseres satsen for melk til det halve.
- b) Verdien av uttatte poteter per husstandsmedlem: kr 140 per år.
For barn under 10 år og for personer over 70 år reduseres satsen for poteter til det halve.
- c) Ikke regnskapspliktige lottakeres uttak av fisk per husstandsmedlem: Kr 600 per år.
Satsen reduseres med 50 prosent for barn under 10 år.

§ 3-2-4 Brutto leieverdi av bolig på gårdsbruk

Hvis ikke annet fremgår nedenfor, skal brutto leieverdi av bolig på gårdsbruk (herunder kårbolig) for inntektsåret 2003 reduseres med 5 prosent i forhold til leieverdien for 2002.

Bruttoverdien av bolig på gårdsbruk (herunder kårbolig,) skal settes til hva det vil koste å leie tilsvarende bolig i vedkommende distrikt. Hvis det ikke er noe reelt leiemarked i distriktet, må utleieverdien fastsettes ved skjønn. Dersom bolig på gårdsbruk er påkostet i løpet av inntektsåret, kan bruttoverdien likevel holdes uendret eller heves dersom dette er nødvendig for å komme opp til et passende nivå, når det tas hensyn til reduksjonen på 5 prosent. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er kommet til likningsmyndighetenes kunnskap senere.

§ 3-2-5 Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett

Når den som disponerer en jaktrett selv har utnyttet denne, skal nettofordelen pr. felte dyr ved

likningen settes lik satsene som er gjengitt nedenfor:

Elgku	Kr 3 500
Elgokse	Kr 4 500
Elgkalv	Kr 1 700
Reinsdyr (voksen)	Kr 1 000
Hjort (voksen)	Kr 1 700

§ 3-2-6 Verdi av eget brensel

Skattedirektoratet fastsetter ikke landsdekkende normer for verdi av eget brensel i 2003, da det må foretas en totalvurdering i hvert enkelt tilfelle, der strømforbruk til privat bruk og eventuelt bruk av annet brensel må trekkes inn.

§ 3-2-7 Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen

Verdien av stallplass og uttatt fôr til hester som nyttes i travsport eller på annen måte utenom jord- og skogbruksnæringen, settes til kr 11 000 for voksne trav- og galopphester. For hobbyhester utenom trav- og galoppport, settes uttaket til kr 7 800 og for ponnyer til kr 5 000. Satsene reduseres skjønnsmessig for føll og unghester.

§ 3-2-8 Definisjon av "tre normalårsverk" i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 12-20-1 (2) bokstav c og d.

Personinntekt kan beregnes under ett for jord-/skogbruk og bestemte virksomheter nevnt i forskriften, når samlet årlig virksomhet ikke overstiger tre normalårsverk – dvs. 750 dagsverk eller 5625 arbeidstimer.

§ 3-3 Fradragssatser

§ 3-3-1 Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme

Drives gårdsturisme, der turister deltar i familiens måltider, kan det gis fradrag for kost tilsvarende satsene i § 1-2-17 med et tillegg på 30 prosent. Det kan i stedet kreves fradrag for dokumenterte kostnader.

§ 3-3-2 Kostnader til kost mv. for ikke regnskapspliktige lottfiskere

Ikke regnskapspliktige lottakere som ikke tar del i felles kosthold om bord, gis fradrag for dokumenterte kostnader til kost og (i tillegg) for "småutgifter" (kostnader til telefon, avis o l) med kr 40 per døgn.

For hjemmefiskere (overnatting hjemme) som ikke kan dokumentere kostutgifter, må fradraget fastsettes ved skjønn. Som veiledning for skjønnen kan nyttes en sats på kr 75 per dag.

§ 3-3-3 Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett

Kostnader til gevær, ammunisjon, mv kan bare føres til fradrag med inntil kr 2000.

VEDLEGG 1

Regulativ for reiser i utlandet for statens regning /Satser for nattillegg og kostgodtgjørelse med virkning for inntektsåret 2003

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Afrika:				
Algerie	700		520	
Angola	1230		1050	
Benin	1030		370	
Botswana	610	700	330	380
Egypt	1030		470	
Elfenbenskysten	1450		550	
Etiopia	1040		280	
Gabon	800		680	
Gambia	470		200	
Ghana	940		280	
Guinea	750		250	
Kamerun	1160		380	
Kenya	1360		360	
Lesotho	500	620	200	250
Liberia	710		380	
Libya	400		440	
Madagaskar	690		190	
Malawi	830		350	
Mali	500		310	
Marokko	1050		500	
Mauritius	820		450	
Mocambique	750		340	
Namibia	500	620	220	270
Nigeria	1740		630	
Senegal	830		450	
Seychellene	1280		600	

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Sudan	740		340	
Swaziland	700	860	200	280
Sør-Afrikarepublikken	820	1000	280	420
<i>Cape Town</i>	<i>1400</i>		370	<i>420</i>
Tanzania	1070		240	
Togo	730		400	
Tunisia	1080		400	
Uganda	980		290	
Zambia	800		270	
Zimbabwe	1200		900	
Øvrige områder	830		500	
Amerika:				
Antigua og Barbuda	1210		1000	
Argentina	1500		280	
Bahamas	1250		540	
Barbados	1310		920	
Bermuda (Br)	1430		600	
Bolivia	680		190	
Brasil	830		260	
<i>Sao Paulo</i>	<i>1130</i>		<i>270</i>	
Canada	1350		470	
Chile	900		340	
Colombia	950		270	
Costa Rica	980		460	
Cuba	830		650	
Den dominikanske rep.	950		490	
Dominica	800		500	
Equador	730		390	
Guatemala	790		430	
Guyana	760		450	
Haiti	1000		400	

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Jamaica	1130		400	
Mexico	1220		790	
Nederlandske Antiller	1000		590	
Nicaragua	910		410	
Panama	780		510	
Paraguay	900		200	
Peru	970		800	
Puerto Rico	1090		300	
St. Kitts-Nevis	1200		1120	
St. Lucia	1950		1000	
St. Vincent	2000		1480	
Surinam	650		200	
Trinidad og Tobago	1100		530	
Uruguay	750		200	
USA	1420		670	
<i>New York</i>	<i>1900</i>		<i>730</i>	
<i>Washington D.C</i>	<i>1830</i>		<i>1080</i>	
Venezuela	1090		840	
Øvrige områder	830		450	
Asia:				
Armenia	750		460	
Azerbajjan	1630		630	
Bahrain	1100		550	
Bangladesh	1200		400	
Brunei	760		350	
Burma (Myanmar)	1250		680	
Fillipinene	2000		550	
Forente Arabiske Emirater	1400		550	
Georgia (egen sats fra 1.mars)	1360		480	
India	1500		400	

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Indonesia	1580		700	
Irak	420		650	
Iran	1050		400	
Israel	1850		920	
Japan	1700		1050	
<i>Osaka</i>	<i>1700</i>		<i>1350</i>	
<i>Tokyo</i>	<i>1900</i>		<i>1150</i>	
Jordan	910		400	
Kambodia	1350		570	
Kina	1350		580	
<i>Hong Kong</i>	<i>1700</i>		<i>850</i>	
<i>Macau</i>	<i>1450</i>		<i>680</i>	
Kuwait	1300		550	
Kypros	1570		550	
Laos	570		250	
Libanon	1480		960	
Malaysia	1600		580	
Maldivene	650		790	
Nepal	670		250	
Oman	1200		480	
Pakistan	1200		330	
Qatar	1040		480	
Saudi-Arabia	1040		650	
Singapore	1110		750	
Sri Lanka	540		260	
Syria	1350		600	
Sør-Korea	1150	1200	630	700
Seoul (ny)		1300		750
Taiwan	930		530	
Thailand	1500		730	
Tyrkia	1680		310	
<i>Istanbul</i>	<i>1980</i>		<i>600</i>	

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Vietnam	1090		350	
Yemen	1450		580	
Øst-Timor	1050		630	
Øvrige områder	780		480	
Australia/Oceania:				
Australia	1480		680	
Fiji	840		280	
New Zealand	1250		430	
Papua - New Guinea	830		260	
Øvrige områder	800		430	
Europa:				
Albania	1050		340	
Belgia	1080		720	
<i>Brussel</i>	<i>1280</i>		<i>770</i>	
Bosnia-Herzegovina	600		320	
Bulgaria	1200		400	
Danmark	1250		630	
Estland	1160		500	
Finland	1390		530	
Frankrike	980		590	
<i>Paris</i>	<i>1440</i>		<i>720</i>	
Hellas	1620		680	
Hviterussland	600		620	
Irland	1400		640	
Island	1250		660	
Italia	1150		680	
<i>Milano</i>	<i>1250</i>		<i>870</i>	
<i>Roma</i>	<i>1250</i>		<i>700</i>	
Jugoslavia	1030		340	
Kroatia	1100		900	

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Latvia	830		480	
Liechtenstein	1000		910	
Litauen	1080		380	
Luxembourg	1490		700	
Makedonia	900		290	
Malta	1020		510	
Moldova	1010		350	
Monaco	750		530	
Nederland	1100		640	
<i>Amsterdam</i>	<i>1400</i>		<i>660</i>	
<i>den Haag</i>	<i>1250</i>		<i>640</i>	
Polen	1050		470	
Portugal	900		510	
Romania	1400		410	
Russland	650		450	
<i>Moskva</i>	<i>1150</i>		<i>900</i>	
<i>St.Petersburg</i>	<i>1300</i>		<i>570</i>	
Slovakia	950		300	
Slovenia	790		750	
Spania	750		610	
<i>Barcelona</i>	<i>1070</i>		<i>800</i>	
<i>Madrid</i>	<i>1370</i>		<i>850</i>	
Storbritannia	1300		660	
<i>London</i>	<i>1350</i>		<i>1050</i>	
Sveits	1080		640	
<i>Genève</i>	<i>1300</i>		<i>650</i>	
<i>Zürich</i>	<i>1300</i>		<i>690</i>	
Sverige	1350		550	
Tsjekkiske republikk	1260		450	
Tyskland	1100		680	
<i>Berlin</i>	<i>1140</i>		<i>710</i>	
<i>Düsseldorf</i>	<i>1100</i>		<i>690</i>	

Verdensdel/Land	Nattillegg	Nattillegg	Kostgodtgj.	Kostgodtgj.
		Endret sats pr 1. juli		Endret sats pr 1. juli
Ukraina	1200		730	
Ungarn	1200		650	
Østerrike	1060		600	

For følgende områder/land i Europa fastsettes administrativt disse satser

Andorra:	som for Spania
Færøyene:	som for Danmark
Gibraltar:	som for Storbritannia
Grønland:	som for Danmark
Guernsey (inkl. Alderney og Sark):	som for Storbritannia
Jersey:	som for Storbritannia
Kanariøyene:	som for Spania
Madeira:	som for Portugal
Man:	som for Storbritannia
Nord-Irland:	som for Storbritannia
San Marino:	som for Italia
Vatikanstaten:	som for Roma
Åland:	som for Finland

I følgende byer kan nattillegget overskrides med inntil 75 prosent av gjeldende sats uten å innhente forhåndstillatelse:

Afrika:

Cape Town, Nairobi

Amerika:

Mexico by, New York by, Sao Paulo, Santiago de Chile, Washington DC

Asia:

Hong Kong, Osaka, Tokyo

Europa:

Amsterdam, Athen, Barcelona, Berlin, Brüssel, Düsseldorf, Genève, den Haag, Helsingfors, København, Madrid, Moskva, München, Paris, Praha, Salzburg, Stockholm, Valencia, Wien og Zürich

Kostnadene må legitimeres.

VEDLEGG 2 - DIV. SATSER

Statens særavtale for kostgodtgjørelse (innenlandsreiser), gjeldende for 2003:

Kostgodtgjørelse for dagsreiser på mer enn 15 km:

For reiser inntil 5 timer:

kr. 140,- (legitimert)

For reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer:

kr. 140,-.

For reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer: kr. 200,-.

For reiser over 12 timer: kr. 320,-.

Kostgodtgjørelse ved overnatting på reiser på mer enn 15 km:

For reiser fra og med 8 timer og inntil 12 timer: kr. 250,-.

For reiser fra og med 12 timer: kr. 460,-.

Satser for bruk av egen bil etter statens særavtale, gjeldende for 2003:

For inntil 9000 km i kalenderåret: kr. 3,00 per km.

Over 9000 km i kalenderåret: kr. 2,40 per km.

For arbeidstakere med arbeidssted i Tromsø: kr. 0,05 per km i tillegg til satsene over.

For kjøring på skogs- og anleggsveier gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr. 0,70 per km.

Når det er nødvendig med tilhenger for å bringe med utstyr og materiell som på grunn av sin vekt og beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr. 0,50 per km.

Når det i bilen tas med arbeidstakere på oppdrag, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på kr. 0,50 per km per arbeidstaker.

Satser for kilometergodtgjørelse ved bruk av andre egne framkomstmidler etter statens særavtale fra 1. april 2002:

Motorsykkel over 125 ccm: kr 2,45 per km.

Moped og motorsykkel opp til og med 125 ccm: kr 1,35 per km.

Snøscooter: kr 6,10 per km.

Båt med motor fra og med 50 hk: kr 6,00 per km.

Båt med motor inntil 50 hk: kr 3,10 per km.

Andre framkomstmidler: kr 1,00 per km.

